

bezienswaardigheden langs deze route

1

Vrijdijk

De Vrijdijk is de grensweg tussen Nederland en Duitsland. Tot 1995 (verdrag van Schengen) was dit een zogenoemde groene grensovergang waarbij geen permanente controle door de douane plaatsvond. Groene grensovergangen waren normaliter uitsluitend bestemd voor fietsers en voetgangers. Het gebied rondom de grensweg was oorspronkelijk een stukje niemandsland, een afspraak tussen de graaf van Bentheim en de bisschop van Utrecht. Het mocht niet worden bebouwd noch bewoond. Hierdoor kreeg de natuur alle kans en dat is tot op de dag van vandaag nog goed te zien. Vroeger was het gebied ideaal voor smokkelaars... dat verklaart de naam Vrijdijk. In 1949 werd de weg in zijn geheel toegekend aan Nederland.

In die tijd zijn woeste gronden, maar ook vruchtbare akker- en weidegronden, onder het stuifzand verdwenen. Als middel om verdere verstuivingen tegen te gaan zijn op de zandheuvels grove dennen geplant. De Dinkel treedt in regenperiodes geregeld buiten haar oevers waardoor meer dan 400 ha grasland overstroomt. Daar waar de Dinkel een bocht van 180 graden maakt, in het hartje van het Lutterzand, ligt het bekendste stuk van het Lutterzand, de "groene staart"...op zijn twents gezegd "Greun'n Stet".

2

Lutterzand

Het Lutterzand is een afwisselend landschap met grillige vliegdennen, grote dennenbomen, jeneverbesstruiken en heideveldjes. Dwars door het natuurgebied stroomt het riviertje de Dinkel. Het vormt de grens tussen lager gelegen stroomdalgraslanden en een uitgestrekt, hoger gelegen stuifzandgebied. De steile Dinkeloeveren bieden hier een bron van informatie over de geschiedenis van het Dinkeldal vanaf de laatste ijstijd. De laatste grote veranderingen in het landschap vonden rond 1700 plaats.

3

Singraven

Nadat u bij knooppunt 17 bent aangekomen kunt u even een kijkje nemen bij Huis Singraven en de Watermolens van Singraven. U fietst dan linksaf een klein stukje richting knooppunt 15. Het huis, zoals het er nu staat, is gebouwd in de 17e eeuw. In 1915 werd de familie Laan eigenaar van het Huis. In het Huis is een prachtige verzameling te zien van meubels uit de 17e en 18e eeuw, schilderijen, wandtapijten, porselein, zilver en vele in leer gebonden boeken. Er zijn rondleidingen door het Huis. Informatie hierover vindt u op www.singraven.nl Iets verderop liggen de watermolens van Singraven. De molens werden voor het eerst in 1448 opgetrokken in vakwerk. De molen op de linkeroever was een koren- en oliemolen en de molen op de rechteroever was een pelmolen. De pelmolen werd tot 1878 gebruikt daarna omgebouwd tot houtzaagmolen. Deze houtzaagmolen is in de zomermaanden opengesteld voor bezoekers.

30 KM

LUTTERZANDROUTE

DINKEL EN ZANDVERSTUIVINGEN

€ 2,-

fietsen
LUTTERZANDROUTE

Horeca langs de route

1

Tuincafé Wonderryck

Oldenzaalsestraat 39, Denekamp
Tel. 0541-351325
www.wonderryck.nl

2

Food & Drink Club De Wethouder

Grotestraat 1, Denekamp
Tel. 0541-511818
www.dewethouder.nl

2

Eetcafé Eigenwijs

Euowerf 1, Denekamp
Tel. 0541-352955
www.cafeeigenwijs.nl

VVV Ootmarsum-Dinkelland

VVV Denekamp
Oldenzaalsestraat 39, Denekamp
Tel. 0541-355752

2

Restaurant Oosth

B. Hoogklimmerstraat 2, Denekamp
Tel. 0541-572555
www.hoteldeschout.nl

2

Het Podium

Nicolaasplein 3, Denekamp
Tel. 0541-354398
www.podiumdenekamp.nl

3

De Watermolen

Schiphordijk 4, Denekamp
Tel. 0541-351372
www.watermolen-singraven.nl

VVV Ootmarsum
Markt 9, Ootmarsum
Tel. 0541-291214

DINKEL EN ZANDVERSTUIVINGEN

30 KM

Voor de beschrijving van deze route maken we grotendeels gebruik van de routes van het Fietsroutenetwerk Overijssel. Dit fietsroutenetwerk bestaat uit genummerde knooppunten, waarbij u van knooppunt naar knooppunt fietst.

U kunt deze route starten bij de VVV Denekamp. Uw route begint bij knooppunt **23**

We willen u met deze fietsroute graag kennis laten maken met een aantal prachtige natuurgebieden in de omgeving van Denekamp. Allereerst de Vrijdijk, de grensweg tussen Nederland en Duitsland... al eeuwenlang een niemandsland, de natuur kon hier rustig haar gang gaan. Vervolgens fietst u zo het Lutterzand in, een prachtig gebied vol naaldbomen en zandverstuivingen met daar doorheen kronkelend het riviertje de Dinkel. Tot slot het landgoed Singraven met haar eeuwenoude Huis, de statige Kasteellaan en historische watermolens.

Knooppunten:

23-19-20-55-58-62-61-60-22-57-52

54-17-17-23

Let op! Bij knooppunt 17 gaat u linksaf, richting knooppunt 15. U ziet na 200 m. links Huis Singraven, iets verderop aan de rechterzijde liggen de watermolens van Singraven. Na bezichtiging weer terugfietsen richting knooppunt 17.

